

"העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136. מען מכרקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורכת-כנית: יוסי שנון • עורכת כותוב: ענת ישראלי • צימו מערכת: ציון צפריר וגינה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בני אביגדור • הפצה "גד" בע"מ • גזופות: צינוקורפיה "בספי" בע"מ.

אכא קי

זה, ולעיתים, כאשר יש שני מאורעות בלתי-פוליטיים מעניין ביותר, ואין אירוע פוליטי חשוב, קורה ששני השערים בגליון אחד הם בלתי-פוליטיים. אך אנחנו נוהגים כך רק לעיתים מיוחדות ונדירות. בדרך כלל, שערי העולם הזה ערוכים על פי הכלל שהשער הקידמי שייך למאורע המדיני-ציבורי החשוב ו/או המעניין

כאשר הודיע לנו מודיע נרגש כי זה עתה בוצעו התנקשויות בחייהם של בסאם שכעה זכרים ח'לף, כבר היה השער הקידמי מי של גליון העולם הזה בטיפול מתקדם. היה זה שער שהוקדש להתפרעותו של אריק שרון בישיבת הממשלה יום לפני כן. באותה ישיבה טען אריק כי ראשי הממשלה מדבר כמו "שארלאטאן", וכי יצחק שמיר קיבל מידי "אתנן" (כלומר: ששמיר עצמו הוא בבחינת יצאנית). אריק גם הפליט כי "אצלי הביטחון עומד מעל לקונסטיטוציה".

כאשר שר מרכזי בממשלה משמיע הגי דרות כאלה לגבי עמיתו, ומפליט אימרה המצדיקה פוטש צבאי והקמת מחתרות, זוהי ידיעה חשובה. היה על כן הגיון בהחלטה להקדיש לו את השער. לצורך זה נבחרה תמונה מתאימה, ה מראה את אריק שרון במצב-רוח מרומם ומילחמתי, ונקבעה גם הכותרת: "אריק מתפרע" (המילים "אריק משתולל" כבר הפכו שיגרתיות).

כל זה השתנה ברגע שנודע לנו כי בגדה המערבית אירעו המאורעות החמורים. חשנו מייד כי הגנה נפתח דף חדש ביחסים בין ישראל והגדה המערבית. תפי נית בעלת השלכות מרחיקות-לכת ביותר. יתר על כן, היה ברור לנו כי התפתחות חמורה זו תשכיח לגמרי את התעלולים של אריק.

משום כך הוחלט בו במקום להחליף את השער, להקדישו להתנקשות ולשני קורבנותיה — ראשי העיריות של שכם ורמאללה. זהותו של הקורבן השלישי — חבלן-המיטרה הדרוזי — לא היתה עדיין ידועה באותה עת.

מדוע שני שערים?

יכולנו כמובן, לבחור באפשרות אחת: להשאיר את אריק בשער הקידמי, ולהקדיש למאורעות הגדה את השער השני — או להיפך.

יש ואנחנו בוחרים בדרך זו, ומקדישים את שני שערי העולם הזה בשבוע מסויים למאורעות בעלי אופי מדיני-ציבורי, ולפי עמים וגם למאורע אחד ויחיד. כאשר נפגש מנחם בגין לראשונה עם אנור אל-סאדאת, נהגנו כך ופירסמנו, לראשונה בתולדות העולם הזה, תצלום אחד שהשתרע על גבי שני השערים של הגליון. אולם זה היה מאורע היסטורי כה מיוחד, עד כי רצינו להבליט את ייחודו גם בצורה חזותית זו.

כאשר קורים בארץ שני מאורעות פוליטיים חשובים ביותר, העומדים שניהם במרכז ההתעניינות הציבורית, יכולים להופיע שני שערים פוליטיים, זה בצד

כאחת. היו שבועות שבהם קרו דברים שריתקו את תשומת-לב הציבור — למשל: פשע שזיעזע את הארץ — והיה צורך להקדיש להם את השער היחיד. באותם שבועות יצאו המאורעות המדיניים החשובים ביום מקופחים, ולהיפך, היו שבועות שבהם היו מאורעות פוליטיים ראשונים ב מעלה, שהיה צורך להקדיש להם את השער היחיד ואו לא יכולנו להזכיר בשער כתבה מעניינת ביותר על נושא אחר.

משום כך החלטנו, לפני עשרים שנה, להנהיג את השער הכפול, שהפך מאז כימעט סמל מיסחרי של העולם הזה.

כרזה

שבועית

מהו ביכלל התפקיד של השער? אילו שיקולים מדריכים אותנו בבחירתו את השערים? שערי העולם הזה הם רבי תכליתיים. יש להם כמה יעדים.

היעד הראשון הוא למכור את העיתון. העולם הזה ממומן על-ידי קוראיו. אין לו מקורות-הכנסה, מלבד הכסף שאתה משלם בקיוסק וההכנסות ממודעות, שגם הן קשורות, כמובן, בגודל התפוצה. העור לם הזה זוכה במודעות ביד רחבה, מפני שהמפרסמים יודעים כי מודעותיהם יגיעו לעיניים רבות, ובמיוחד לעיניו של ציבור שהם מעוניינים בו, מפני שיש לו כוח קנייה רב.

נוסף על הצורך להפיץ את הגליון בי כמויות המספיקות לקיום העיתון (ולצערנו אין לנו, משום כך, ברירה אלא להעלות את המחיר באופן מתמיד, כשהוא צמוד לקצב האינפלציה) אנו מעוניינים בתפוצה גם כדי שהמידע וההערכות המתפרסמים בגליון יגיעו למיספר רב ככל האפשר של אזרחים.

כרזה, מעין פלאקאט המיועד לציבור הרחב.

עד הרגע

האחרון

פעם בשבוע נערכת במערכת התייעצות לבחירת שני השערים של אותו שבוע. בהתייעצות זו מועלים כל הנושאים, המופיעים בכתבות שבאותו גליון. בדרך כלל יש כמה וכמה הצעות לכל שער. יש להחליט: מה חשוב יותר? מה מעניין יותר? מה יעורר אצל קוראים רבים יותר את הסקרנות, את התיאבון לקנות את הגליון ולקרוא אותו? איזה מסר יש לנו, שהיינו רוצים להפיץ אותו באמצעות השער?

מערכת-עיתון אינו פרלמנט, ואין נערי כות בה הצבעות. בסופו של דבר, צריך העורך להחליט, אך כימעט תמיד יוצר הוויכוח קונסנזוס (אם להשתמש במילה שהיא כעת אופנתית). כאשר נדונים כל הנושאים, והכתבים השונים מנסים לנסח בכמה מילים קולעות את המסר המרכזי של כתבותיהם, מתגבשת בהדרגה ההכרה שנושא פלוני הוא המתאים לשער הקידמי, ולא נושא אחר. הוא הדין לגבי השער האחרון.

חשוב, כמובן, גם טיב התצלום המוצע לשער. לפעמים יש נושא שהוא גם חשוב וגם מרתק, אך אין שום תצלום המשקף אותו. לפעמים יש תצלום נהדר, השובה את ליבנו, אך הנושא אינו ראוי לשער. כך וכך כואב הלב, אך בדרך כלל נמצא האיזון הנכון בין התצלום והכתוב. יש שבועות שבהם אנחנו עומדים לפני שוקת ריקה. פשוט אין נושא פוליטי או קל המספק שער טוב. אך יש גם שבוע שבו יש שפע של מועמדים טובים לשער — ואז המצב עוד יותר קשה.

השער שהופיע

השער המתוכנן

מה חשוב? מה מעניין? מה יעורר תיאבון?

אך ההחלטה לעולם אינה סופית לגמרי. המערכת דרוכה תמיד. ברגע האחרון יכול הנושא שנקבע קודם והופך מיושן, בעיקר בות מאורע דרמטי כלשהו, יכולה תשומת-הלב הציבורית לעבור מנושא אחד לשני באופן פתאומי. לכן, עד לרגע שבו מתחיל מכבש-הדפוס לפעול, אנחנו מוכנים לי שינויים.

כך קרה בשבוע שעבר.

משום כך אנו בוחרים מדי שבוע בשעריים המצביעים על שתי הכתבות החשובות ו/או המעניינות ביותר שבאותו גליון. אבל יש לשערים גם תכלית נוספת. לפי הסקר המוסמך של האוניברסיטה העברית והסמכון למחקר חברתי-שימושי (שנערך לפי הזמנת המפרסמים) קוראים 8% של האוכלוסייה הבוגרת של המדינה את העולם הזה. אולם יש עשרות אחוזים נוספים של אזרחים הרואים את השערים, המוצעים מדי שבוע בקיוסקים, או המונחים על השולחנות של ידידים ומכרים.

השערים מאפשרים לנו להעביר למאות אלפי אזרחים אלה מסר קצר, חד ותכליתי, בצורת תצלום וכותרת קצרה. מבחינה זו מהווה השער של העולם הזה

ביותר של השבוע, ואילו השער האחרון למאורע חברתי, ציבורי או פוליטי. בסלאנג של המערכת, אנחנו קוראים לזה "שער כבד" ו"שער קל".

עד כמה שידוע לי, אין בעולם כולו שבועון בעל שני שערים. זהו סימך-היכר המייחד את העולם הזה. כימעט כל השבועונים בעולם מנצלים את השער האחרון שלהם למטרות מיסחריות — פירסום מודעות תמורת תשלום גבוה במיוחד. אנחנו התנגדנו לכך תמיד.

בשנים הראשונות, היה העמוד האחרון שלנו מוקדש לחומר-קריאה, להידונים, לכתבות מצולמות. רק בסוף 1959 נולד והונהג הרעיון של השער הכפול. הסיבות לכך היו מעשיות ועקרוניות

בלי משוא פנים